

Αίθουσα 1- Παλαιοχριστιανικός Ναός

Ψηφιδωτό αγίου Δημητρίου

Πληροφορίες

Είναι μέρος μεγαλύτερου ψηφιδωτού από το ναό του Αγίου Δημητρίου. Το υπόλοιπο ψηφιδωτό καταστράφηκε όταν κάηκε ο ναός στη μεγάλη πυρκαγιά που έκαψε το κέντρο της Θεσσαλονίκης το 1917.

Εικονίζεται ο άγιος Δημήτριος με τα χέρια ανοιχτά σε *στάση δέησης*.

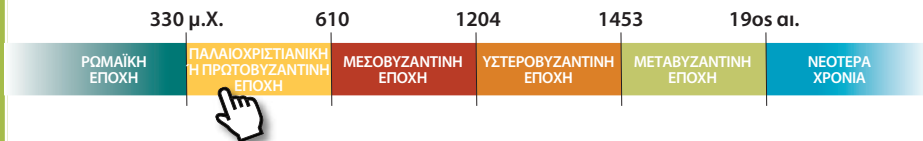
Οδηγίες

- ▶ Βρείτε το ψηφιδωτό του αγίου Δημητρίου και φωτογραφίστε το.
- ▶ Παρατηρήστε το και βρείτε δύο ακόμη πρόσωπα που εικονίζονται εδώ: ένα παιδί και μία ακόμη ανδρική μορφή. Φωτογραφίστε τα.
- ▶ Όταν φτάσετε στην αίθουσα 4 θα δείτε μια μαρμάρινη εικόνα με την Παναγία σε στάση δέησης.
- ▶ Βρείτε ακόμη ένα εντοίχιο (εν+τοίχος) και ένα επιδαπέδιο (επί+δάπεδο) ψηφιδωτό και φωτογραφίστε τα.
- ▶ Περιγράψτε την εικονογράφηση των δύο ψηφιδωτών που φωτογραφίσατε.

Αίθουσα 2 - Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία

Ψηφιδωτό δάπεδο τρικλινίου

Πληροφορίες

Το τρικλίνιο είναι ο επίσημος χώρος των πλούσιων σπιτιών ήδη από τα ρωμαϊκά χρόνια. Εκεί γίνονταν τα συμπόσια. Το επάνω μέρος του χώρου είναι λίγο πιο ψηλό. Εκεί υπήρχαν τρεις κλίνες (κρεβάτια) για τους οικοδεσπότες. Γι' αυτό ονομάζεται τρικλίνιο. Στον υπόλοιπο χώρο υπήρχαν και άλλες κλίνες. Την εποχή αυτή στα συμπόσια οι άνθρωποι έτρωγαν ξαπλωμένοι στις κλίνες.

Το τρικλίνιο έχει πλούσια διακόσμηση με ψηφιδωτό δάπεδο και τοιχογραφίες.

Οδηγίες

- ▶ Εντοπίστε το ψηφιδωτό και φωτογραφίστε το.
- ▶ Βρείτε την επιγραφή στο ψηφιδωτό δάπεδο και φωτογραφίστε την.
- ▶ Στην επιγραφή γράφονται ευχές για τους ιδιοκτήτες του σπιτιού. Διαβάστε στην επιγραφή τα ονόματα των τεσσάρων ιδιοκτητών που αναφέρονται μετά τη λέξη ΕΥΤΥΧΩΣ.
- ▶ Παρατηρήστε τις τοιχογραφίες. Τι σχέδια έχουν;
- ▶ Φωτογραφίστε ένα τμήμα της τοιχογραφίας που σας αρέσει περισσότερο.
- ▶ Παρουσιάστε σύντομα στους συμμαθητές σας τις πληροφορίες που συλλέξατε.

Αίθουσα 3 - Από τα Ηλύσια Πεδία στο Χριστιανικό Παράδεισο

Καμαροσκεπής τάφος

Πληροφορίες

Είδος τάφου για πλούσιους. Οι καμαροσκεπείς τάφοι είχαν διακόσμηση. Εδώ βλέπουμε μια οικογένεια: τον πατέρα, τη μητέρα και δύο αγόρια. Ανάμεσα στα αγόρια υπάρχει ένα χαμηλό τραπέζι και επάνω του ένα γυάλινο αγγείο. Το μεγαλύτερο αγόρι κρατάει ένα κωνικό αγγείο. Με αυτό έκαναν προσφορές προς τιμή της νεκρής γιαγιάς τους που απεικονίζεται στην άκρη του άλλου τοίχου στα δεξιά.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τον καμαροσκεπή τάφο.
- ▶ Φωτογραφίστε την τοιχογραφία με τους γονείς και τα παιδιά.
- ▶ Βρείτε στην αίθουσα αγγεία παρόμοια με το γυάλινο της τοιχογραφίας και φωτογραφίστε τα.
- ▶ Βρείτε άλλο έναν τάφο και φωτογραφίστε τον.
- ▶ Εάν είναι διαφορετικός από αυτόν σκεφτείτε αν ανήκε σε πλούσιο ή φτωχό.

Αίθουσα 4 - Από την εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών

Μαρμάρινη εικόνα

Πληροφορίες

Μαρμάρινη εικόνα Παναγίας (μάλλον) δεομένης. Μετά την εικονομαχία εμφανίζονται και εικόνες από μάρμαρο. Με την εικόνα αυτή μπορείτε να καταλάβετε καλύτερα τη στάση του αγίου Δημητρίου δεόμενου στην αίθουσα 1.

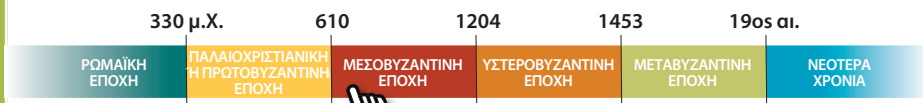
Οδηγίες

- ▶ Βρείτε την εικόνα και φωτογραφίστε την.
- ▶ Βρείτε άλλη μία εικόνα που να απεικονίζεται η Παναγία και φωτογραφίστε την.
- ▶ Από τι υλικό είναι;
- ▶ Βρείτε ένα αντικείμενο στην αίθουσα που σας έκανε εντύπωση, παρατηρήστε το και σκεφτείτε σε τι χρησίμευε.

Αίθουσα 6 -Το Βυζαντινό Κάστρο

Πολεμικός εξοπλισμός

Πληροφορίες

Εξαιτίας των εχθρικών επιδρομών από τον 8ο αιώνα και μετά οι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις πόλεις τους και να χτίσουν νέες μικρότερες οχυρωμένες πόλεις-κάστρα. Τις πόλεις αυτές τις χτίζουν σε σημαντικές θέσεις, συνήθως σε λόφους, για να ελέγχουν τους γύρω δρόμους για την καλύτερη προστασία των κατοίκων τους. Οι οικονομικές συνθήκες είναι ιδιαίτερα δύσκολες την εποχή αυτή.

Τα αντικείμενα εδώ μας δίνουν πληροφορίες για τα επαγγέλματα και τις δραστηριότητες σε μια πόλη-κάστρο.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τα αντικείμενα που σχετίζονται με τον πόλεμο.
- ▶ Φωτογραφίστε τα.
- ▶ Πώς ονομάζεται το κάθε ένα;
- ▶ Σκεφτείτε σε τι χρησίμευε το κάθε ένα χωριστά.

Αίθουσα 7 - Το λυκόφως του Βυζαντίου

Παναγία Οδηγήτρια (αμφιπρόσωπη)

Πληροφορίες

Αμφιπρόσωπες (αμφί = και από τις δυο πλευρές + πρόσωπο) λέγονται οι εικόνες που είναι ζωγραφισμένες και από τις δύο πλευρές. Στις εικόνες αυτές συνήθως ζωγράφιζαν πρώτα τη μία πλευρά. Συχνά, μετά από χρόνια, λόγω φθοράς της, ζωγράφιζαν στην πίσω πλευρά μια άλλη εικόνα, για να χρησιμοποιήσουν το ίδιο ξύλο. Τις εικόνες που ήταν ζωγραφισμένες και από τις δύο πλευρές πολλές φορές τις χρησιμοποιούσαν στις περιφορές.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε την εικόνα και φωτογραφίστε την και από τις δύο πλευρές.
- ▶ Ποια αγία εικονίζεται στην πίσω πλευρά;
- ▶ Βρείτε στο κάτω μέρος της εικόνας τα ίχνη που έμειναν από τη στερέωση του κονταριού που κρατούσαν για να την περιφέρουν. Φωτογραφίστε τα.
- ▶ Παρατηρήστε με ποιο χέρι κρατάει η Παναγία τον Χριστό.

Αίθουσα 10 - Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο

Εικόνα με την Παναγία Γαλακτοτροφούσα

Πληροφορίες

Σπάνια απεικόνιση της Παναγίας που θηλάζει τον Χριστό. Πρόκειται για έργο μοναχού που ανήκε σε ομάδα ζωγράφων από τη Γαλάτιστα Χαλκιδικής. Στα χρόνια της Οθωμανικής κατάκτησης ομάδες ζωγράφων ταξίδευαν στην Ελλάδα και ζωγράφιζαν εικόνες και τοιχογραφίες ναών έπειτα από παραγγελία.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε την εικόνα και φωτογραφίστε την.
- ▶ Δείτε την επιγραφή στο κάτω μέρος της εικόνας.
- ▶ Ανακαλύψτε πότε ζωγραφίστηκε η εικόνα.
- ▶ Βρείτε το όνομα του αγιογράφου «Μακαρίου Μοναχού», διαβάστε το και φωτογραφίστε το.
- ▶ Βρείτε και άλλες εικόνες της Παναγίας με τον Χριστό.
- ▶ Παρατηρήστε σε ποιο χέρι κρατάει τον Χριστό σε κάθε μια από αυτές.
- ▶ Τι συμπέρασμα βγάζετε; ποιος είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος να κρατάει η Παναγία τον Χριστό;

Θυμάστε;

- ▶ Πώς λέγεται ο τύπος τάφου που είδατε στην αίθουσα 3;

Στο σχολείο:

- ▶ Σκεφτείτε (και γράψτε) μια ιστορία με όλα τα αντικείμενα που παρατηρήσατε.

ΩΣΕΡΕΦΟΣ
ΑΓΝΗΣΗ
ΠΙΝΕΚΤΗΝ
ΦΕΙ-ΩΘΗΠΗΤΟ
ΠΥΡΚΗΣΑΤΕΣΧΑΙΕ

ΗΓΑΛΑΤΟ
ΡΟΦΟΝΣΑ